

Spis treści

1.	Ogólne powikłania związane ze znieczuleniem i leczeniem operacyjnym u dzieci – Marzena Zielińska	19
1.1.	Wprowadzenie	19
1.2.	Problem śmiertelności i zdarzeń krytycznych – zatrzymanie krążenia w anestezjologii dziecięcej	19
1.2.1.	Przyczyny	20
1.3.	Powikłania znieczulenia ogólnego u dzieci	21
1.3.1.	Powikłania indukcji znieczulenia	21
1.3.2.	Powikłania związane z podtrzymywaniem znieczulenia	23
1.3.3.	Przebudzenia	23
1.3.4.	Powikłania okresu budzenia	24
1.4.	Pooperacyjne nudności i wymioty	28
1.5.	Krwawienie pooperacyjne	29
1.6.	Odległe następstwa znieczuleń ogólnych u dzieci	29
1.7.	Powikłania znieczuleń regionalnych	30
1.8.	Zapobieganie powikłaniom u dzieci w przebiegu znieczulenia	31
2.	Chirurgia płodu – Janusz Bohosiewicz	33
2.1.	Wprowadzenie	33
2.2.	Rozpoznawanie wad u płodów	33
2.3.	Leczenie chirurgiczne u płodów	34
2.3.1.	Zwyrodnienie gruczolakotorbielowate płuc (CCAM – congenital cystic adenomatoid malformation)	34
2.3.2.	Guz krzyżowo-ogonowy	35
2.3.3.	Przepuklina przeponowa	35
2.3.4.	Zastawka cewki tylnej	36
2.3.5.	Przepuklina oponowo-rdzeniowa	36
2.3.6.	Torbiel jajnika	36
2.3.7.	Wytrzewienie wrodzone	37
2.3.8.	Procedura EXIT	37
2.4.	Powikłania w chirurgii płodu	37
2.5.	Zapobieganie powikłaniom	40

3.	Wrodzona niedrożność przełyku (wrodzone zarośnięcie przełyku) –	43
	<i>Jerzy Czernik</i>	
3.1.	Określenie	43
3.2.	Epidemiologia powikłań	45
3.3.	Powikłania	46
	3.3.1. Powikłania okołoperacyjne	46
	3.3.2. Powikłania śródoperacyjne	48
	3.3.3. Powikłania pooperacyjne wczesne	50
	3.3.4. Powikłania pooperacyjne odległe	57
	3.3.5. Powikłania związane z endoskopowym leczeniem wrodzonego zarośnięcia przełyku	59
3.4.	Zapobieganie powikłaniom – doświadczenia własne	60
4.	Przerostowe zwężenie odźwiernika –	67
	<i>Maciej Bagłaj</i>	
4.1.	Określenie	67
4.2.	Leczenie operacyjne	67
	4.2.1. Klasyczna pyloromiotomia	68
	4.2.2. Inne techniki operacyjne	69
4.3.	Powikłania	70
	4.3.1. Powikłania śródoperacyjne	70
	4.3.2. Powikłania pooperacyjne	72
5.	Wrodzona niedrożność dwunastnicy –	75
	<i>Maciej Bagłaj</i>	
5.1.	Określenie	75
5.2.	Objawy i rozpoznanie	76
5.3.	Metody leczenia	78
	5.3.1. Wewnątrzpochodna niedrożność dwunastnicy	78
	5.3.2. Przegroda dwunastnicy	79
	5.3.3. Zewnątrzpochodna niedrożność dwunastnicy	80
	5.3.4. Laparoskopowe techniki korekcji niedrożności dwunastnicy	80
5.4.	Powikłania	81
	5.4.1. Powikłania śródoperacyjne	81
	5.4.2. Powikłania pooperacyjne wczesne	82
	5.4.3. Późne powikłania pooperacyjne	85
6.	Wrodzona niedrożność jelita cienkiego –	89
	<i>Maciej Bagłaj</i>	
6.1.	Określenie	89
6.2.	Objawy i rozpoznanie	90
6.3.	Leczenie operacyjne	91
	6.3.1. Resekcja końcowego segmentu odcinka bliższego i pierwotne zespolenie jelitowe	92
	6.3.2. Minimalna resekcja, enteroplastyka i pierwotne zespolenie jelitowe	93
	6.3.3. Leczenie etapowe – enterostomia	95
	6.3.4. Mnogie zarośnięcie jelita cienkiego	95
6.4.	Powikłania	96
	6.4.1. Powikłania śródoperacyjne	96

6.4.2.	Wczesne powikłania pooperacyjne	97
6.4.3.	Powikłania pooperacyjne późne	100
6.5.	Podsumowanie	102
7.	Wrodzone zarośnięcie dróg żółciowych – Jerzy Czernik	105
7.1.	Określenie	105
7.2.	Epidemiologia	106
7.3.	Rozpoznanie	106
7.4.	Leczenie	107
7.5.	Powikłania	107
7.5.1.	Powikłania śródoperacyjne	109
7.5.2.	Powikłania wczesne	110
7.5.3.	Powikłania odległe	112
7.6.	Podsumowanie	116
8.	Choroba Hirschsprunga – Anna Piaseczna-Piotrowska	119
8.1.	Określenie	119
8.2.	Objawy	119
8.3.	Rozpoznanie i leczenie	120
8.3.1.	Diagnostyka	120
8.3.2.	Leczenie	120
8.4.	Powikłania	121
8.4.1.	Epidemiologia powikłań	121
8.5.	Rodzaje powikłań	122
8.5.1.	Powikłania wynikające z istoty choroby Hirschsprunga	122
8.5.2.	Powikłania pooperacyjne	126
8.5.3.	Leczenie powikłań	137
8.5.4.	Doświadczenia własne	140
9.	Wady wrodzone odbytu i odbytnicy – Andrzej I. Prokurat	143
9.1.	Wprowadzenie	143
9.2.	Rys historyczny	144
9.3.	Epidemiologia powikłań	146
9.4.	Rodzaje powikłań	146
9.4.1.	Powikłania wczesne	146
9.4.2.	Powikłania późne	148
9.4.3.	Powikłania odległe	149
9.4.4.	Diagnostyka odległych powikłań w zakresie układu moczowego	152
9.5.	Leczenie powikłań	152
9.5.1.	Leczenie powikłań wczesnych	153
9.5.2.	Leczenie powikłań późnych	153
9.6.	Zapobieganie powikłaniom	154
9.7.	Doświadczenia własne	156
10.	Obumierające zapalenie jelit u noworodków i niemowląt – Andrzej Chilarski	159
10.1.	Wprowadzenie	159
10.2.	Leczenie	160

10.3.	Powikłania wczesne	163
10.4.	Powikłania późne	165
10.5.	Powikłania odległe	167
10.6.	Doświadczenia własne	169
11.	Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego – Wojciech Choiński	173
11.1.	Określenie	173
11.2.	Występowanie	173
11.3.	Etiologia i patogenezą	174
11.4.	Objawy	174
11.5.	Rozpoznanie	174
11.6.	Leczenie	175
11.7.	Powikłania ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego	176
11.7.1.	Naciek i zlokalizowany ropień okołowyrostkowy	177
11.7.2.	Rozlane ropne zapalenie otrzewnej	178
11.7.3.	Zakażenie rany pooperacyjnej	178
11.7.4.	Ropnie wewnątrzbrzuszne	179
11.7.5.	Wczesna niedrożność pooperacyjna	181
11.7.6.	Opóźnione opróżnianie żołądka	182
11.7.7.	Przetoka kałowa	183
11.7.8.	Zapalenie płuc, wysięk i ropniak jamy opłucnej	183
11.7.9.	Niedrożność mechaniczna przewodu pokarmowego	184
11.7.10.	Przepuklina w bliźnie pooperacyjnej	185
11.7.11.	Zapalenie wyrostka robaczkowego u dzieci najmłodszych	186
11.7.12.	Zapobieganie powikłaniom	186
11.7.13.	Doświadczenia własne	187
12.	Powikłania w chirurgii trzustki u dzieci – Piotr Kaliciński	191
12.1.	Wprowadzenie	191
12.2.	Leczenie chirurgiczne chorób trzustki	192
12.3.	Powikłania po chirurgii trzustki	192
12.3.1.	Śródoperacyjne uszkodzenie żyły śledzionowej	192
12.3.2.	Przetoka trzustkowa	193
12.3.3.	Torbiel rzekoma trzustki	193
12.3.4.	Przedziurawienie okrężnicy poprzecznej	194
12.3.5.	Przetoka żółciowa	194
12.4.	Podsumowanie	194
13.	Nieswoiste zapalenie jelit – Piotr Kaliciński	197
13.1.	Określenie	197
13.2.	Wrzodziejące zapalenie jelita grubego	197
13.3.	Choroba Leśniowskiego–Crohna	199
13.3.1.	Objawy kliniczne	200
13.3.2.	Powikłania choroby	200
13.3.3.	Leczenie powikłań	200
14.	Powikłania w leczeniu wad powłok jamy brzusznej – Dariusz Patkowski	203
14.1.	Wprowadzenie	203

14.2.	Przepuklina pępowinowa	203
14.2.1.	Określenie	203
14.2.2.	Epidemiologia i etiopatogeneza	204
14.3.	Wytrzewienie wrodzone	204
14.3.1.	Określenie	204
14.3.2.	Epidemiologia i etiopatogeneza	204
14.4.	Przepuklina sznura pępowinowego	205
14.4.1.	Przepuklina pępkowa	205
14.5.	Rozpoznanie wad powłok jamy brzusznej	205
14.5.1.	Diagnostyka prenatalna	205
14.6.	Leczenie	206
14.6.1.	Wybór miejsca, czasu i sposobu porodu	206
14.6.2.	Postępowanie przedoperacyjne	207
14.6.3.	Leczenie zachowawcze	208
14.6.4.	Leczenie operacyjne	208
14.6.5.	Szczegółowe zalecenia dotyczące zabiegu operacyjnego	208
14.7.	Postępowanie pooperacyjne	212
14.8.	Powikłania	213
14.8.1.	Rodzaje powikłań	213
14.8.2.	Powikłania a technika operacyjna	213
14.8.3.	Niedrożność czynnościowa przewodu pokarmowego	214
14.8.4.	Zespół krótkiego jelita	215
14.8.5.	Żywienie	216
14.8.6.	Powikłania leczenia zachowawczego	216
14.9.	Doświadczenia własne	216
15.	Wrodzona przepuklina przeponowa – Maciej Bagłaj	221
15.1.	Określenie	221
15.2.	Leczenie operacyjne	222
15.2.1.	Pierwotne zszycie ubytku przepony	222
15.2.2.	Rekonstrukcja przepony w rozległych przepuklinach	223
15.2.3.	Przepuklina prawostronna	224
15.3.	Powikłania	224
15.3.1.	Powikłania śródoperacyjne	224
15.3.2.	Powikłania pooperacyjne wczesne	226
15.3.3.	Powikłania pooperacyjne odległe	228
16.	Wady rozszczepowe układu nerwowego – Tomasz S. Lenkiewicz, Michał M. Lenkiewicz	233
16.1.	Określenie	233
16.2.	Przepukliny oponowe i oponowo-mózgowe	233
16.2.1.	Leczenie operacyjne	235
16.2.2.	Powikłania okołoperacyjne (śródoperacyjne)	235
16.2.3.	Powikłania wczesne	236
16.2.4.	Powikłania późne	236
16.2.5.	Powikłania odległe	236
16.3.	Przepukliny oponowe i oponowo-rdzeniowe	237
16.3.1.	Powikłania okołoperacyjne	238

16.3.2.	Powikłania wczesne	239
16.3.3.	Powikłania późne	240
16.3.4.	Powikłania odległe	241
17.	Wodogłowie u dzieci – Lech Polis	245
17.1.	Określenie	245
17.2.	Objawy	245
17.3.	Rozpoznanie	246
17.4.	Metody leczenia	246
17.4.1.	Leczenie wodogłowie u płodów	246
17.4.2.	Leczenie wodogłowie pokrwotocznego u wcześniaków	247
17.4.3.	Chirurgiczne leczenie wodogłowie	248
17.4.4.	Endoskopowe leczenie wodogłowie	249
17.5.	Powikłania	250
17.5.1.	Leczenie wodogłowie	250
17.5.2.	Powikłania leczenia wodogłowie płodów	250
17.5.3.	Powikłania leczenia wcześniaków	251
17.5.4.	Powikłania występujące u dzieci z wodogłowie, leczonych systemem zastawkowym	252
17.5.5.	Powikłania późne	257
17.5.6.	Inne powikłania	258
17.5.7.	Powikłania endoskopowego leczenia wodogłowie	259
18.	Rozszczep wargi i podniebienia – Zofia Dudkiewicz	261
18.1.	Określenie	261
18.2.	Problem powikłań	262
18.2.1.	Rodzaj powikłań	262
18.3.	Metody leczenia i ich wpływ na powikłania późne	263
18.3.1.	Leczenie chirurgiczne	263
18.4.	Powikłania: epidemiologia, rodzaje i sposoby zapobiegania powikłaniom	266
18.4.1.	Powikłania okołoperacyjne	267
18.4.2.	Powikłania wczesne	267
18.4.3.	Powikłania późne	268
18.4.4.	Powikłania odległe ujawniające się po wielu latach	269
18.4.5.	Rozpoznanie powikłań i ich leczenie	269
18.5.	Doświadczenia własne	272
19.	Obrażenia okołoporodowe noworodka – Jerzy Osemlak, Paweł Osemlak	275
19.1.	Wprowadzenie	275
19.2.	Obrażenia okołoporodowe powłoki ciała	277
19.3.	Obrażenia okołoporodowe układu kostno-stawowego	278
19.3.1.	Złamania obojczyka	279
19.3.2.	Złamania kości ramiennej	279
19.3.3.	Złamania kości udowej	280
19.3.4.	Złamania przedramienia i podudzia	281
19.4.	Obrażenia okołoporodowe narządów wewnętrznych jamy brzusznej	281
19.4.1.	Obrażenia okołoporodowe wątroby	282

19.4.2.	Obrażenia okołoporodowe nadnercza	282
19.4.3.	Obrażenia okołoporodowe śledziony noworodka	283
19.5.	Obrażenia okołoporodowe głowy	284
19.5.1.	Obrażenia okołoporodowe okolicy czaszkowo-mózgowej	285
20.	Okołoporodowe obrażenia splotu ramiennego – Jerzy Gosk, Roman Rutowski, Andrzej Szmid	297
20.1.	Wprowadzenie	297
20.2.	Czynniki ryzyka	297
20.3.	Podział kliniczny	298
20.4.	Leczenie okołoporodowych uszkodzeń splotu ramiennego	298
20.4.1.	Leczenie zachowawcze	298
20.4.2.	Leczenie operacyjne	298
20.4.3.	Dostęp operacyjny	299
20.5.	Powikłania w leczeniu okołoporodowych uszkodzeń splotu ramiennego ...	299
20.5.1.	Powikłania wczesne	299
20.5.2.	Powikłania późne	299
20.5.3.	Powikłania odległe	302
20.6.	Objawy i rozpoznanie powikłań	303
20.6.1.	Objawy i leczenie powikłań wczesnych	303
20.6.2.	Objawy i rozpoznanie powikłań późnych	303
20.6.3.	Leczenie powikłań późnych	305
20.7.	Podsumowanie	310
21.	Ostre krwiopochodne zapalenie kości i stawów u noworodków i niemowląt – Andrzej Chilariski	315
21.1.	Wprowadzenie	315
21.2.	Powikłania wczesne	318
21.3.	Powikłania późne	320
21.4.	Powikłania odległe	323
22.	Deformacje klatki piersiowej – Józef Dzielicki, Wojciech Korlacki	329
22.1.	Lejkowata klatka piersiowa	329
22.1.1.	Określenie	329
22.1.2.	Objawy i patofizjologia	330
22.1.3.	Diagnostyka	332
22.1.4.	Leczenie	332
22.1.5.	Operacja sposobem Ravitcha i jej modyfikacje	333
22.2.	Kurza klatka piersiowa	336
22.2.1.	Określenie	336
22.2.2.	Etiologia	336
22.2.3.	Leczenie	337
22.3.	Powikłania w leczeniu deformacji klatki piersiowej	337
22.3.1.	Powikłania w metodzie Ravitcha	337
22.3.2.	Powikłania w metodzie Nussa	339
22.4.	Zespół Polanda	343
22.4.1.	Określenie	343

22.4.2.	Leczenie	345
22.4.3.	Powikłania wczesne i późne	345
23.	Ropne schorzenia płuc i opłucnej – Piotr Gajewski	349
23.1.	Ropień płuca	349
23.1.1.	Określenie	349
23.1.2.	Rozpoznanie	351
23.1.3.	Leczenie	352
23.2.	Ropniak opłucnej	353
23.2.1.	Określenie	353
23.2.2.	Etiologia	354
23.2.3.	Objawy	354
23.2.4.	Leczenie	354
23.3.	Podsumowanie	359
24.	Zaburzenia różnicowania płci – Wiesław Urbanowicz	363
24.1.	Wprowadzenie – embriologia	363
24.2.	Rozpoznanie	364
24.3.	Leczenie	365
24.3.1.	Techniki chirurgiczne – plastyki feminizacyjne	365
24.4.	Powikłania plastyk feminizacyjnych	366
24.4.1.	Plastyka sromu i pochwy (wulwowagino-plastyka)	366
24.4.2.	Powikłania przy rekonstrukcjach pochwy	368
24.4.3.	Korekcja łechtaczki (klitoroplastyka)	369
24.5.	Plastyki wirylizacyjne	370
25.	Leczenie chirurgiczne wad wrodzonych układu moczowo-płciowego u noworodków i niemowląt – Wojciech Apoznański	375
25.1.	Wprowadzenie	375
25.2.	Wodonercze (<i>hydronephrosis</i>)	375
25.2.1.	Metody leczenia	376
25.2.2.	Epidemiologia powikłań	378
25.3.	Odptyw pęcherzowo-moczowodowy (<i>refluxus vesico-ureteralis</i>)	379
25.3.1.	Epidemiologia powikłań	381
25.3.2.	Zapobieganie powikłaniom	383
25.4.	Zdwojenie układu kielichowo-miedniczkowego	384
25.4.1.	Epidemiologia powikłań	385
25.5.	Zastawka cewki tylnej	386
25.5.1.	Epidemiologia powikłań	387
26.	Operacyjne leczenie chorób nerki – Wojciech Apoznański	391
26.1.	Wprowadzenie	391
26.2.	Usunięcie nerki (nefrektomia)	391
26.2.1.	Powikłania wycięcia nerki ze wskazań onkologicznych	393
26.3.	Zabiegi oszczędzające miąższ nerki	395
26.3.1.	Powikłania po operacjach oszczędzających miąższ nerki	397

26.4.	Wycięcie nerki w następstwie urazu	397
26.5.	Zabiegi w nerce podkowiastej	398
26.5.1.	Powikłania pooperacyjne wczesne i odległe	399
26.6.	Przezskórna nefrolitotrypsja	401
26.6.1.	Powikłania przezskórnej nefrolitotrypsji	401
26.7.	Przezskórna przetoka nerkowa	401
26.7.1.	Powikłania przezskórnej przetoki nerkowej	402
27.	Operacyjne leczenie wodonercza i chorób pęcherza moczowego – <i>Andrzej Jankowski</i>	405
27.1.	Wodonercze	406
27.1.1.	Określenie	406
27.1.2.	Leczenie	406
27.1.3.	Wczesne powikłania leczenia chirurgicznego	407
27.2.	Odptyw pęcherzowo-moczowodowy	408
27.2.1.	Określenie	408
27.2.2.	Leczenie	408
27.2.3.	Rozpoznanie powikłań i ich leczenie	410
27.2.4.	Zapobieganie powikłaniom po leczeniu operacyjnym wstecznego odptywu pęcherzowo-moczowodowego	411
27.3.	Torbiel ektopowa ujścia moczowodu	412
27.3.1.	Leczenie chirurgiczne torbieli ektopowej moczowodu	412
27.4.	Moczowód olbrzymi	414
27.4.1.	Wskazania operacyjne	414
27.4.2.	Metody leczenia chirurgicznego	415
27.4.3.	Powikłania wczesne	415
27.4.4.	Powikłania późne	415
27.4.5.	Powikłania bocznych przetok moczowodowo-skórnych	416
27.5.	Zabiegi powiększające pojemność pęcherza (augmentacje)	417
28.	Zespół wycisowania pęcherza moczowego – <i>Wiesław Urbanowicz</i>	421
28.1.	Wprowadzenie	421
28.2.	Wycisowany pęcherz moczowy	421
28.2.1.	Określenie	421
28.2.2.	Objawy	422
28.2.3.	Leczenie	423
28.2.4.	Powikłania	423
28.3.	Wycisowanie steku	426
28.3.1.	Określenie	426
28.3.2.	Leczenie chirurgiczne	426
29.	Wierchniactwo – <i>Wiesław Urbanowicz</i>	431
29.1.	Określenie	431
29.2.	Objawy	431
29.3.	Leczenie	432
29.3.1.	Techniki operacyjne stosowane wspólnie	432
29.3.2.	Wyniki leczenia	433
29.3.3.	Powikłania leczenia	433

30. Spodziectwo – Marek Chłódek	435
30.1. Określenie	435
30.2. Rys historyczny	436
30.3. Powikłania	437
30.3.1. Powikłania wczesne	438
30.3.2. Powikłania odległe	439
30.4. Materiał własny	443
30.5. Podsumowanie	444
31. Wnętrostwo, torbiel nasienna i żylaki powrózka nasiennego – Irena Latawiec-Mazurkiewicz	447
31.1. Wnętrostwo	447
31.1.1. Określenie	447
31.1.2. Rozpoznanie	448
31.1.3. Leczenie wnętrstwa	448
31.2. Powikłania	449
31.2.1. Zaburzenia w sferze psychologiczno-socjologicznej	449
31.2.2. Stany patologiczne, wynikające z obecności wad towarzyszących, dające obraz „ostrego brzucha”	449
31.2.3. Powikłania leczenia zachowawczego	450
31.2.4. Powikłania leczenia operacyjnego	450
31.2.5. Powikłania późne	451
31.2.6. Następstwa wnętrstwa w aspekcie powikłań późnych i odległych	453
31.3. Zapobieganie powikłaniom leczenia (następstwom) wnętrstwa	454
31.4. Leczenie powikłań	457
31.5. Torbiel nasienna	458
31.5.1. Określenie	458
31.5.2. Rozpoznanie	458
31.5.3. Leczenie	459
31.5.4. Powikłania	459
31.5.5. Zapobieganie powikłaniom	459
31.6. Żylaki powrózka nasiennego	460
31.6.1. Określenie	460
31.6.2. Objawy	460
31.6.3. Rozpoznanie	460
31.6.4. Leczenie	461
31.6.5. Powikłania	461
31.6.6. Zapobieganie powikłaniom	463
32. Wodniak jądra z towarzyszącą przepukliną i bez towarzyszącej przepukliny pachwinowej oraz tzw. ostra moszna – Irena Latawiec-Mazurkiewicz	469
32.1. Wodniak jądra z towarzyszącą przepukliną i bez towarzyszącej przepukliny pachwinowej	469
32.1.1. Określenie	469
32.1.2. Rozpoznanie różnicowe	470
32.1.3. Leczenie	471
32.1.4. Powikłania	472

32.1.5.	Zapobieganie powikłaniom	474
32.2.	„Ostra moszna”	476
32.2.1.	Określenie	476
32.2.2.	Objawy	476
32.2.3.	Rozpoznanie	477
32.2.4.	Skręt jądra	477
32.2.5.	Skręt przydatku jądra/najądrza	480
32.2.6.	Zapalenie jądra/najądrza	481
32.2.7.	Uraz jądra/moszny	481
33.	Przeszczepienie narządów jamy brzusznej – Piotr Kaliciński	485
33.1.	Wprowadzenie	485
33.2.	Przeszczepianie nerek u dzieci	485
33.2.1.	Operacja przeszczepienia nerki	485
33.2.2.	Powikłania śródoperacyjne	486
33.2.3.	Powikłania po przeszczepieniu nerki	487
33.2.4.	Powikłania urologiczne	489
33.2.5.	Inne powikłania	490
33.3.	Przeszczepienie wątroby	490
33.3.1.	Wskazania do przeszczepienia wątroby u dzieci	490
33.3.2.	Chirurgia przeszczepienia wątroby u dzieci	491
33.3.3.	Powikłania po przeszczepieniu wątroby	492
34.	Powikłania chirurgiczne leczenia choroby nowotworowej u dzieci – Wojciech Jaworski	497
34.1.	Wprowadzenie	497
34.2.	Etiologia i patofizjologia powikłań chirurgicznych leczenia nowotworów u dzieci	498
34.3.	Postępowanie przygotowawcze do leczenia chirurgicznych powikłań choroby nowotworowej wieku dziecięcego	499
34.4.	Klasyfikacja powikłań chirurgicznych leczenia nowotworów wieku dziecięcego	499
34.4.1.	Powikłania wczesne w przebiegu choroby nowotworowej u dzieci, wymagające interwencji chirurgicznej	500
34.4.2.	Powikłania późne	505
34.5.	Późne urologiczne powikłania leczenia dzieci z chorobą nowotworową	509
34.5.1.	Krwotoczne zapalenie pęcherza moczowego	509
34.6.	Późne chirurgiczne powikłania chorób nowotworowych wieku dziecięcego dotyczące powłok ciała	509
34.6.1.	Powierzchnowe stany ropne powłok ciała	509
34.6.2.	Poradiacyjna martwica skóry	510
34.7.	Późne chirurgiczne powikłania związane z uszkodzeniem innych narządów jamy brzusznej u dzieci z chorobą nowotworową	510
34.7.1.	Samoistne pęknięcie śledziony	510
34.8.	Odległe chirurgiczne powikłania chorób nowotworowych wieku dziecięcego	510
34.8.1.	Określenie	510
34.8.2.	Odległe chirurgiczne powikłania dotyczące przewodu pokarmowego	511
34.9.	Chirurgiczne powikłania po przeszczepieniu szpiku kostnego (PSK) u dzieci z chorobą nowotworową	513

34.9.1.	Choroba wenookluzyjna	513
34.9.2.	Choroba przeszczep przeciw gospodarzowi	513
34.9.3.	Pneumatoza jelitowa oraz wolne powietrze w jamie otrzewnej	514
34.9.4.	Krwotoczne zapalenie pęcherza moczowego	515
34.9.5.	Infekcje grzybicze	515
34.10.	Powikłania chirurgiczne leczenia wspomagającego chorób nowotworowych wieku dziecięcego	516
34.10.1.	Powikłania po implantacji cewników typu life-cath	516
34.11.	Doświadczenia własne leczenia chirurgicznych powikłań chorób nowotworowych wieku dziecięcego	517
35.	Nowotwory łite u dzieci i młodzieży – Krystyna Sawicz-Birkowska	521
35.1.	Określenie	521
35.2.	Występowanie nowotworów u dzieci i młodzieży	521
35.3.	Udział chirurgii w leczeniu skojarzonym nowotworów u dzieci	522
35.3.1.	Zalecenia ogólne	522
35.3.2.	Miejsce chirurgii w tzw. protokołach leczniczych	522
35.3.3.	Operacje w trybie pilnym	523
35.4.	Wskazania do leczenia chirurgicznego u dzieci z nowotworem	523
35.4.1.	Wprowadzenie	523
35.4.2.	Udział chirurgii w ustaleniu rozpoznania	524
35.5.	Powikłania leczenia chirurgicznego najczęstszych nowotworów litych u dzieci	526
35.5.1.	Zasady ogólne	526
35.5.2.	Operacyjne pobranie materiału do badania diagnostycznego	526
35.6.	Chirurgiczne leczenie nerczaka płodowego	527
35.6.1.	Powikłania śródoperacyjne związane z leczeniem chirurgicznym nerczaka	528
35.6.2.	Powikłania wczesne	529
35.6.3.	Powikłania odległe	529
35.7.	Chirurgiczne leczenie nerwiaka zarodkowego współczulnego	530
35.7.1.	Udział chirurgii w leczeniu <i>neuroblastoma</i>	530
35.7.2.	Leczenie chirurgiczne odroczone	531
35.7.3.	Powikłania chirurgiczne po operacji sposobem Tsuchida	531
35.8.	Zapobieganie powikłaniom	532
36.	Wideochirurgia u dzieci – Józef Dzielicki, Wojciech Korlacki	535
36.1.	Wprowadzenie	535
36.2.	Powikłania w laparoskopii dziecięcej	537
36.2.1.	Powikłania związane z wytworzeniem odmy otrzewnowej igłą Veressa i wprowadzaniem trokarów	538
36.2.2.	Zapobieganie powikłaniom związanym z wytwarzaniem odmy otrzewnowej i wprowadzaniem trokarów	541
36.2.3.	Powikłania śródoperacyjne	545
36.2.4.	Powikłania pooperacyjne	547
36.2.5.	Powikłania w wybranych procedurach laparoskopowych	548
Skorowidz		555